

Hammerfest kommune
Hámmerfeastta suohkan

Læreplan i Utdanningsvalg

Lokal læreplan for Breilia Skole

Innhold

Om faget	3
Fagets relevans og sentrale verdier	3
Kjerneelementer	3
Karrierekompetanse	3
Tverrfaglige temaer	3
Folkehelse og livsmestring.....	3
Grunnleggende ferdigheter	3
Muntlige ferdigheter	3
Å kunne skrive	3
Å kunne lese	4
Å kunne regne	4
Digitale ferdigheter.....	4
Kompetansemål og vurdering Kompetansemål	4
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne.....	4
Underveisvurdering.....	4
Vurderingsordning.....	5

Forsidebilde: Adobe Stock / stokkete

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Utdanningsvalg er et sentralt fag for å bidra til å gjøre elevene i stand til å ta gode utdannings- og yrkesvalg. Faget skal bidra til at elevene utvikler en trygg identitet og til at de skal kunne ta valg ut fra egne interesser og forutsetninger. Gjennom arbeidet med faget skal elevene skaffe seg kunnskap om muligheter og krav i utdanningssystemet og i arbeidslivet. Faget skal bidra til at elevene utvikler kompetanse i å håndtere overganger, bidra til deltakelse og skape forståelse for sammenhenger mellom utdanning og jobbmuligheter.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen. Utdanningsvalg skal bidra til at elevene tar selvstendige valg. Faget skal videre bidra til at de utforsker karrieremuligheter basert på likeverd og likestilling. I faget skal elevene utvikle sin identitet gjennom å delta i et inkluderende og mangfoldig fellesskap som balanserer individuelle ønsker og fellesskapets verdier.

Kjerneelementer

Karrierekompetanse

Å utvikle karrierekompetanse handler om å forstå og utvikle seg selv og egen læring, og å utvikle en trygg identitet. Det handler også om å utforske utdanningsmuligheter og arbeidslivet. Dette inkluderer ferdigheter i å kunne samle, analysere og ta i bruk informasjon både om utdanning, arbeid og seg selv. Ferdigheter i å håndtere overgangsfaser i livet og ferdigheter i å ta valg og forstå konsekvenser av valg, skal også være en del av faget. Elevene må oppleve karrierelæringen som helhetlig og relevant.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I utdanningsvalg handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at elevene lærer å håndtere medgang, motgang, utfordringer og overganger på best mulig måte. Gjennom læring og samhandling i faget skal elevene få innsikt i faktorer som kan ha betydning for livsmestring og karrierevalg, bli forberedt på deltakelse i arbeid og livslang læring, og få muligheter til å utvikle et positivt selvbilde og en trygg identitet.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i utdanningsvalg innebærer å mestre relevant fagterminologi, drøfte egne muligheter når det gjelder utdanning og arbeid, vurdere og videreutvikle innspill fra andre og fremme egne meninger.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i utdanningsvalg innebærer å dokumentere kunnskap og arbeidsprosesser, og reflektere over egen læring i arbeid med faglige tekster. Det innebærer også å kunne grunngi og argumentere for egne utdannings- og yrkesønsker.

Å kunne lese

Å kunne lese i utdanningsvalg innebærer å forstå, systematisere og bruke informasjon fra tekster, bilder, film og andre informasjonskanaler om utdanning, yrker og leveveier. Det innebærer også å vurdere om kildene er troverdige.

Å kunne regne

Å kunne regne i utdanningsvalg innebærer å bruke tallmateriale om økonomisk verdi av arbeid og statistisk materiale som er relevant for faget.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i utdanningsvalg innebærer å samle, analysere og bruke informasjon om utdanninger og yrker fra digitale kilder og vurdere kildene kritisk. Det består også i å gjøre seg kjent med digital teknologi i yrkene man utforsker.

Kompetansemål og vurdering Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring
- samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid
- utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til
- tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter
- diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå
- gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg
- utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg
- se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg
- utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere
- tolke stillingsannonser, skrive CV og jobbsøknad og tilegne seg kunnskap om hvordan man gjør et godt jobbintervju

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i utdanningsvalg når de reflekterer over egen utvikling og karrierelæring, og

viser dømmekraft i drøfting av etiske dilemmaer. Elevene viser også kompetanse i utdanningsvalg ved å gjøre rede for muligheter i utdanning og arbeid og bruker kunnskapen til å drøfte egne planer for videre karriere. Elevene utvikler kompetanse i utdanningsvalg når de i økende grad bruker ulike strategier og fagbegreper for å uttrykke fagkompetansen sin, individuelt og i samhandling med andre. Læreren skal legge til rette for undervisningsforløp som åpner for læring der elevens kompetanse kan komme til syne på ulike måter. Gjennom et variert sett av læringssituasjoner og gjennom dialog med lærer, skal den enkelte elev bli bevisst på egen mestring. Elevene skal få læringsfremmende tilbakemeldinger som motiverer og veileder dem til å arbeide videre med temaene egen utvikling, utdanningssystem og arbeidsliv.

Vurderingsordning

10. trinn eller på det trinnet faget avsluttes: Deltatt

Det er ikke eksamen i faget.

Timetall og timefordeling

Timetall er oppgitt i 60 min. enheter. For ungdomstrinnet. 8-10. trinn, er timetallet 110 timer.

På Breilia fordeler vi timetallet på følgende måte:

8- trinn	9. trinn	10. trinn
23	45	42

Faget undervises i bolck, og både i og utenfor klasserom. Et dagsbesøk på videregående skole vil da kunne telle 6 skoletimer av 45. minutter. (Trinnene holder regnskap) Med før og etterarbeid noe mer tid. På elevenes timeplaner er det oppgitt at de har Utdanningsvalg en eller flere timer i uken. Disse timene vil i perioder benyttes til fagarbeid i andre fag, for at ikke elevene skal få for mange timer i Utdanningsvalg.

8. trinn

Tid	Aktivitet	Kompetansemål	Ansvar	Time tall
Høst	Bli kjent med faget utdanningsvalg. <ul style="list-style-type: none"> - Hva er faget - Bli kjent med læreverk 	<ul style="list-style-type: none"> - samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid 	UV-lærer	1
Høst	Bli kjent med meg selv. <ul style="list-style-type: none"> - Framtidstanker - Ønsker og drømmer - Egenskaper 	<ul style="list-style-type: none"> - beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring <p>Tverrfaglig emne: Folkehelse og livsmestring.</p>	UV-lærer	5
Høst	Bli kjent på nettet: <ul style="list-style-type: none"> - Få kjennskap til noen av de viktigste nettstedene vedrørende offentlig videregående skole i Norge - www.vilbli.no - www.utdanning.no - Oppgaver: finne ut studieforløpet for ulike yrker. Presentere for klassen eller i grupper. - Evt. Karrierepermen. - 	<ul style="list-style-type: none"> - samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til 	UV-lærer	2
Vår	Informasjon om videregående skole, og forskjellige utdanningsprogram. <ul style="list-style-type: none"> - Forskjell på studiespesialiserende og yrkesfaglig studieretning - Hva kan man bli? 	<ul style="list-style-type: none"> - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til 	Rådgiver og UV-lærer	1
Vår	Besøk på Hammerfest videregående skole	<ul style="list-style-type: none"> - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til 	Rådgiver, kontaktlærer og UV-lærer.	5
Vår	Jobbskygging <ul style="list-style-type: none"> - En dags jobbskygging på 8. trinn. - For- og etterarbeid. Skaffe seg en arbeidsplass/kontaktperson, skrive rapport i etterkant, og/ eller presentere for klassen. 	<ul style="list-style-type: none"> - tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter 	Rådgiver, UV-lærer og kontaktlærer	9

9. trinn

Tid	Aktivitet /vurdering	Kompetansemål	Ansvar	Time tall
Høst/ vår	<p>Arbeid med karrierelæring Arbeid med karrierepermen, danning.no og/eller oppgaver fra Min Framtid.</p> <p>Kan også være organiserte opplegg som f.eks Jenter og Teknologi, og andre næringslivsrelaterte opplegg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til - tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter - diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå - utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg 	UV-lærer	12
Vår	<p>FU messa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besøke fylkesutdanningsmessene. - Reflektere over mulige utdanningsvalg. 	<ul style="list-style-type: none"> - samle, analysere og bruke informasjon om utdanning og arbeid - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til 	Rådgiver, kontaktlærere, UV-lærere	3
Vår	<p>Forberedelse til arbeidsuke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Finne seg arbeid - Bruke nettverk - Hvordan går man fram? - Hva ønsker man? - Jentearbeid og guttearbeid? - Hvordan finne ledige jobber - Hva er en CV <p>Mange oppgaver i Karrierepermen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere - utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg - tolke stillingsannonser, skrive CV og jobbsøknad og tilegne seg kunnskap om hvordan man gjør et godt jobbintervju 	UV-lærer (rådgiver)	2
Vår	<p>Arbeidsuke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 dagers utplassering på arbeidsplass. - . 	<ul style="list-style-type: none"> - tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekraftsmål, konjunkturer og teknologi påvirker 	Rådgiver, UV-lærer og kontaktlærere	24

	<ul style="list-style-type: none"> - Her kan man bruke Min Framtid, eller Karrierepermen. - 	<p>arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter</p> <p><u>Tverrfaglig emne:</u> Folkehelse og livsmestring.</p>		
Vår	<p>Etterarbeid arbeidsuke</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentasjon av arbeidsplass og opplevelse av arbeidsuken. 	<ul style="list-style-type: none"> - utforske og drøfte kjønnsrelaterte perspektiver i karrierevalg <p><u>Tverrfaglig emne:</u> Folkehelse og livsmestring.</p>		4

10. trinn

Tid	Aktivitet /vurdering	Kompetansemål	Ansvar	Time tall
Høst	<p>Informasjon og utforskning av videregående skole, med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktur - kryssløp - Fag i vgs. - Kunne bruke www.vilbli.no - Utdanning.no - Vite om MinID og VIGO - Rettigheter og plikter. <p>Introduksjon til videregående skole: aktivitetsark i karrierepermen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg 	Rådgiver og UV-lærer	2 timer
Høst	<p>Skoletest</p> <p>www.skoletest.no</p>	<ul style="list-style-type: none"> - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg - utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere 	UV-lærer og rådgiver	1
Høst	<p>Åpen dag og hospitering på linjevalg på videregående skole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - utforske utdanningsmuligheter på varierte måter, og gjøre rede for ulike utdanningsveier og hvilke yrkesområder de kan føre til - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg 		14

Høst/ vår	<p>Arbeid mot karrierekompetanse</p> <p>Karrierepermen Min Framtid Utdanning.no</p>	<ul style="list-style-type: none"> - beskrive egne styrker og egenskaper og interesser, og kunne se dette i sammenheng med utdannings- og yrkesønsker og livsmestring - diskutere konsekvenser av utenforskap og forstå økonomisk og sosial verdi av arbeid på individ- og samfunnsnivå - gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg - utforske og drøfte kjønnsrelaterede perspektiver i karrierevalg - utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere 		13
Høst/ vår	<p>Samarbeid med eksterne aktører. F.eks. bedriftsbesøk, ungdomskonferanse, rollemodeller osv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tilegne seg kunnskap om arbeidslivet gjennom utprøving og utforskning og reflektere over hvordan bærekrafts mål, konjunkturer og teknologi påvirker arbeidsmarked, yrker og arbeidsmåter 		9
Vår	<p>Søke videregående skole Frister 1. februar og 1. mars.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informasjon om innsøking - Mulighet for innsøking på skolen 	<ul style="list-style-type: none"> - gjøre rede for hva og hvem som kan påvirke karrierevalg og hva dette har å si for egne valg - se muligheter og omsette egne idéer til handling og valg, og reflektere sammen med andre over konsekvenser av karrierevalg <p>Tverrfaglig emne: Folkehelse og livsmestring.</p>	Rådgiver og trinn.	2
Vår	<p>Refleksjon over valg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Endring av søknad - Inntak og lånekasse 	<ul style="list-style-type: none"> - utvikle og bruke mestringsstrategier for å håndtere overganger og utfordringer relatert til utdanning og karriere 		1